

Dysgonia algira, een nieuwe soort voor Nederland (Lepidoptera: Noctuidae)

W. J. VAN ROOIJEN

ROOIJEN, W. J. VAN, 2000. *DYSGONIA ALGIRA*, A NEW SPECIES FOR THE NETHERLANDS (LEPIDOPTERA: NOCTUIDAE). - *ENT. BER., AMST.* 60 (7): 147-148.

Abstract: Recently an old specimen has been discovered of the South-European noctuid species *Dysgonia algira*, captured in 1965 in Goes (province of Zeeland). It is the first and only known record of the species for The Netherlands. Like many other European specimens of this species, it was found indoors. No recent captures in the Netherlands are known yet.

Burgemeester Steertstraat 12, 1474 MN Oosthuizen.

Inleiding

Begin augustus 1999 werd ik door de entomoloog F. van Alebeek van het Proefstation voor de Fruitteelt te Wilhelminadorp (thans verhuisd naar Randwijk) verzocht hun vlindercollectie door te nemen op eventuele bijzonderheden, omdat de collectie werd opgeheven. De collectie bevatte vooral vrij "gewone" soorten en was niet systematisch opgebouwd. De in de loop der jaren bijeengebrachte vlinders waren voornamelijk gevangen met vanglampen en betroffen vooral soorten waarvan de rupsen schadelijk zijn in de fruitteelt. Bovendien bevonden er zich een aantal opvallende exemplaren in de collectie, die door medewerkers van het proefstation ergens in de omgeving van Goes waren gevangen, zoals pijlstaarten, spinners en beren, en de meest bijzondere: *Dysgonia algira* (Linnaeus) (fig. 1).

Eerste vangst in Nederland

Dysgonia algira werd op 7 juli 1965 door R. Postel gevangen in een huis aan het Stadspark te Goes. Voor zover bekend is dit de eerste vangst in Nederland van deze soort. Bij navraag wist de toenmalig verantwoordelijke entomoloog Drs D. J. de Jong te vertellen dat R. Postel in 1965 bij hem als stagiaire werkte en zeer nauwkeurig was in het noteren van waarnemingen.

Vangsten in de ons omringende landen

Er zijn ook een aantal losse waarnemingen bekend uit onze buurlanden. Skinner (1984) vermeldt vier vangsten uit Groot-Brittannië: Jersey (25.viii.1960), nabij Dover in Kent (viii.1967), Bradwell on Sea, Essex (15.ix.1969) en Swanage, Dorset (23.ix.1983).

Opmerkelijk zijn de vangsten die door Steiner (1997) worden vermeld uit Duitsland: als rups gevonden te Unterbränd in der Baar op boswilg (*Salix caprea* L.) (23.viii.1959), verpopt op 12.ix.1959 en op 22.vii.1960 als vlinder uitgekweekt; voorts een vlinder op de muur van een huis te Kippenheim (1.vii.1992) en op 23.vi, 13.viii en 21.viii.1993 telkens een vlinder; in Friedlingen op 16.vi.1993 en 30.vii.1994 een vlinder in een huis en tenslotte een vlinder in Weil am Rhein (5.vi.1993) die rustend tussen de braamstruiken werd gevonden. Steiner (1997) vermoedt dat de vlinder zich bij zachte winters in Zuid-Duitsland en Noord-Zwitserland tijdelijk kan vestigen, wat de opeenvolgende vangsten zou verklaren, maar hij sluit de mogelijkheid van enkele migranten ook niet uit. De soort is nog niet uit België vermeld (De Prins, 1998).

Zelf heb ik de soort regelmatig op diverse plaatsen in zuidelijk Frankrijk gevangen, steeds beneden de lijn Bordeaux-Lyon, het eerste exemplaar op 8 juli 1981 op de muur van een huis te Volonne in de Provence. *Dysgonia algira* heeft een verspreiding rond

Fig. 1. *Dysgonia algira*, ♀, 7.vii.1965, Goes (Zeeland), leg. R. Postel (Foto L. van der Laan).

de Middellandse Zee: Noordwest Afrika, Iberisch Schiereiland tot midden Frankrijk, zuidelijke Alpen, Balkan en Klein Azië. Door verwarring met de nauw verwante en eveneens in Zuid-Europa voorkomende *Dysgonia torrida* (Guenée) is de exacte verspreiding echter nog niet bekend (Steiner, 1997).

Biologie

Uit de buitenlandse waarnemingen blijkt dat de soort vaak in de buurt van of in huis wordt gevonden, wat overeenkomt met de vangst uit Goes. De rups leeft op braam (*Rubus spec.*), wilg (*Salix spec.*) en heidebrem (*Genista spec.*). De vlinder heeft twee tot drie generaties, van april tot oktober (Skinner, 1984). De soort overwintert als pop.

Nederlandse naamlijst

Omdat de vangst pas kortgeleden is ontdekt, is deze soort nog niet in de naamlijst van Kuchlein & De Vos (1999) opgenomen. De soort moet worden geplaatst in de Catocalinae tussen de soortnummers 1957 en 1958 en kan als incidentele vangst worden beschouwd. In de naamlijst wordt de soort dan als volgt opgenomen:

Dysgonia Hübner, 1823

1957a DYSGALGI * *algira* (Linnaeus, 1767)

Dankwoord

Mijn hartelijke dank gaat uit naar Louis van der Laan, fotograaf van het Zoölogisch Museum te Amsterdam, voor het maken van de foto. Rob de Vos wordt bedankt voor het kritisch doornemen van de tekst van dit artikel.

Literatuur

- KUCHLEIN, J. H. & R. DE VOS, 1999. *Geannoteerde naamlijst van de Nederlandse vlinders*: 1-302. Backhuys, Leiden.
- PRINS, W. DE, 1998. Catalogue of the Lepidoptera of Belgium. – *Documents de Travail de l'Institut Royal des Sciences Naturelles de Belgique* 92: 1-236.
- SKINNER, B., 1984. *Colour identification guide to moths of the British Isles*: 1-267. Viking, Middlesex.
- STEINER, A., 1997. *Dysgonia algira* (Linnaeus, 1767). In: *Die Schmetterlinge Baden-Württembergs* (G. Ebert ed.) 5: 468-469. Eugen Ulmer, Stuttgart.

Geaccepteerd 27.iii.2000.